

FIȘA DISCIPLINEI

Sf. Treime / De Deo uno e trino

Anul universitar 2026-2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Teologie Romano-Catolică
1.3. Departamentul	Departamentul de Teologie Romano-Catolică Didactică
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie Romano-Catolică Didactică / Roman Catholic Didactic Theology / Római Katolikus Didaktikai Teológia
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Sf. Treime / De Deo uno e trino / Holy Trinity / De Deo uno e trino / Szentháromság / De Deo uno e trino			Codul disciplinei	RLM1229
2.2. Titularul activităților de curs	Dr. András Szabolcs				
2.3. Titularul activităților de seminar	Dr. András Szabolcs				
2.4. Anul de studiu	III	2.5. Semestrul	5	2.6. Tipul de evaluare	Examen
2.7. Regimul disciplinei	Obligativ			2.8. Tipul disciplinei	Disciplină fundamentală (DF)

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					32
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					22
Tutoriat (consiliere profesională)					14
Examinări					6
Alte activități: comunicare bidirecțională cu titularul de disciplină / tutorele					0
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					94
3.8. Total ore pe semestru					150
3.9. Numărul de credite					6

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu sunt.
4.2. de competențe	Nu sunt.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală de curs dotată cu tablă, computer și videoproiector; acces la internet și la platforma online utilizată pentru materiale și comunicare.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sală dotată cu tablă, computer și videoproiector; acces la bibliografie, texte patristice, conciliare și magisteriale; platformă online pentru distribuirea textelor și a sarcinilor.

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP1	C1. Expunerea teologiei romano-catolice și a principiilor etice fundamentale ale Bisericii Catolice în activitatea didactică. C1.1 Explicarea și interpretarea sistemelor ideatice și principiilor etice ale Bisericii Romano-Catolice în activitatea didactică. C1.2 Aplicarea principiilor și metodelor de bază ale domeniului pentru cercetarea religiei și a implicațiilor sale sociale. C1.3 Abilitatea de a prezenta adevărurile de credință în dialogul dintre conținutul normativ al doctrinei și științe
CP4	C4. Identificarea și analiza contextului religios și cultural în comunități, într-un mediu pluriconfesional și angajarea în activități pastorale și comunitare. C4.1 Capacitatea de a prezenta doctrina catolică și principiile morale ale Bisericii conform exigențelor academice. C4.2 Abilitatea angajării într-un dialog deschis cu celelalte confesiuni și cu societatea.
Competențe transversale	
CT1	C1. Îndeplinirea la termen, în mod riguros, eficient și responsabil a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor etice și a deontologiei profesionale. C1.1 Executarea responsabilă a sarcinilor profesionale. C1.2 Desfășurarea activităților didactice și de cercetare cu respectarea normelor de etică profesională și deontologie.
CT3	C3. Autoevaluarea nevoii de formare profesională și identificarea resurselor și modalităților de formare și dezvoltare personală și profesională, în scopul inserției și adaptării la cerințele pieței muncii.

	C3.1 Conștientizarea nevoii de formare continuă. C3.2 Utilizarea eficientă a resurselor și tehnicilor de învățare pentru dezvoltarea personală și profesională.
--	--

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP1	Describe conținutul și istoria textelor biblice și mesajul literal și simbolic al acestora. Înțelege și explică concepte teologice și centrale ale doctrinei catolice, integrând perspectiva biblică, dogmatică și istorică.	Aplică metode exegetice, inclusiv cu ajutorul unor discipline auxiliare. Interpretează critic textele biblice și documentele magisteriale, aplicând principii hermeneutice adecvate și metode de cercetare a fenomenului religios.
CP4	Describe sistematic și rațional concepte religioase și teologice fundamentale descrie conținutul și istoria textelor biblice și mesajul literal și simbolic al acestora.	Analizează sistematic teorii și concepte teologice și acceptă dialogul cu privire la o varietate de teme controversate, de pe poziții de toleranță religioasă, și caută fundamente creștine comune mai multor grupuri religioase.

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei (derivate de fiecare titular de disciplină din grila competențelor și a rezultatelor învățării la nivel de program de studii)

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	
1. Studentul definește conceptele fundamentale ale teologiei despre Dumnezeu și ale trinitologiei: revelație, monoteism, persoană, natură, relație, procesiune, misiune, Treime immanentă și Treime economică.	
2. Studentul explică fundamentele biblice, patristice și conciliare ale credinței creștine în Dumnezeu Unul și Întreit.	
3. Studentul descrie dezvoltarea istorică a doctrinei trinitare în tradiția greacă și latină, incluzând principalele controverse și formulări dogmatice.	
4. Studentul prezintă sistematic principalele modele trinitare contemporane și relevanța doctrinei despre Sfânta Treime pentru credință, liturgie, soteriologie și dialog ecumenic.	
Abilități academice specifice (Specific academic skills)	
1. Studentul analizează critic texte biblice, patristice, conciliare și teologice relevante pentru doctrina despre Dumnezeu și Sfânta Treime.	
2. Studentul utilizează corect terminologia trinitară în argumentarea orală și scrisă, evitând confuziile doctrinare clasice.	
3. Studentul compară tradițiile teologice greacă și latină, precum și perspectivele confesionale asupra doctrinei trinitare, formulând o sinteză academică coerentă.	

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații
1. Introducere: credința despre Dumnezeu Unul și Întreit	Prezentare, dialog, problematizare	Statutul disciplinei și relevanța ei dogmatică
2. Monoteismul Sfintei Scripturi	Prezentare, analiză biblică, dialog	Evoluția imaginii biblice despre Dumnezeu
3. Interpretarea noțiunilor teologice în istoria Bisericii	Prezentare, analiză istorică, dialog	Tentative de definiție și formulare doctrinară
4. Discursul contemporan despre Dumnezeu	Prezentare, dezbateri	Dialogul teologiei cu filosofia și cultura contemporană
5. Ne vorbește Biblia despre Sfânta Treime?	Analiză biblică, dialog	Resurse biblice pentru doctrina trinitară
6. Tradiția greacă privind Sfânta Treime	Prezentare, analiză istorică	Formule antice, arianismul, conciliile ecumenice
7. Tradiția latină despre Sfânta Treime	Prezentare, sistematizare	De la Tertulian la Augustin și Reforma
8. Cum putem vorbi despre Sfânta Treime?	Prezentare, problematizare	Discurs analogic, teologie negativă, limbaj dogmatic
9. Modele trinitariene	Prezentare, dialog	Trinitologie immanentă și economică
10. Teza lui Rahner și reacții	Prezentare, dezbateri	Modele complementare în trinitologia contemporană
11. Sursa Trinității	Prezentare, analiză comparativă	Teologia capadociană și cea augustiniană
12. Originea Fiului și purcederea Duhului Sfânt	Prezentare, dialog ecumenic	Disputa Filioque
13. Activitatea soteriologică a Treimii	Prezentare, sistematizare	Rolul Fiului și al Duhului Sfânt în economia mântuirii
14. Probleme contemporane ale trinitologiei	Prezentare, dialog, sinteză	Cele mai importante teme actuale
Bibliografie curs		
Leo SCHEFFCZYK: A katolikus hit világa. Igazság és alak, Szent István Társulat, Budapest, 2012; Theodor SCHNEIDER (szerk.): A dogmatika kézikönyve, I-II. kötet, Vigilia, Budapest, 1996; Richard R. GAILLARDETZ: A katolikus teológia megalapozása. Bevezetés a teológiai ismeretelméletbe, L'Harmattan, Budapest, 2011; TÖZSÉR Endre – VÁRNAI Jakab (szerk.): Dogmafejlődés, dogmaértelmezés, L'Harmattan, Budapest, 2012; Heinrich DENZINGER – Peter HÜNNERMAN: Hitvallások és az Egyházi Tanítóhivatalának megnyilatkozásai, Örökmécs, Budapest, 2004; Ioan ZĂGREAN – Isidor TODORAN: Teologia dogmatică, Renașterea, Cluj-Napoca, 2009; VANYÓ László: Bevezetés az ókeresztény kor dogmatörténetébe, Szent István Társulat, Budapest, 1998; Ghislain LAFONT: A katolikus egyház teológiatörténete, Atlantisz, Budapest, 1998; Karl BARTH: Church Dogmatics, T&T Clark, Edinburgh, 1967; Joseph RATZINGER: Bevezetés a keresztény hit világába, Mentor, Marosvásárhely, 2008.		

8.2 Seminar / laborator

Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
1. Introducere, tematica semestrului	Analiză de text, activități individuale și de grup	Bibliografia se găsește în planul de activități
2. Gnosticismul și problema cunoașterii lui Dumnezeu	Analiză de text, dezbateri	Texte și contexte doctrinare
3. Origen	Analiză de text, activități individuale și de grup	Tradiția alexandrină
4. Sfântul Atanaz	Analiză de text, activități individuale și de grup	Controversa ariană
5. Vasile cel Mare	Analiză de text, activități individuale și de grup	Tradiția capadociană
6. Grigore de Nazianz	Analiză de text, activități individuale și de grup	Limbajul teologic despre Treime
7. Grigore de Nyssa	Analiză de text, activități individuale și de grup	Teologie și mistică trinitară
8. Tertulian	Analiză de text, activități individuale și de grup	Terminologie latină trinitară
9. Sfântul Augustin	Analiză de text, activități individuale și de grup	Tradiția latină
10. Maxim Mărturisitorul	Analiză de text, activități individuale și de grup	Dimensiunea hristologică și trinitară
11. Richard de St. Victor	Analiză de text, activități individuale și de grup	Modelul iubirii în teologia trinitară
12. Toma de Aquino	Analiză de text, activități individuale și de grup	Sistematizarea scolastică
13. Luther și Calvin	Analiză de text, activități individuale și de grup	Perspective ale Reformei
14. Karl Rahner	Analiză de text, activități individuale și de grup	Teologia trinitară contemporană
Bibliografie seminar: Arthur PEACOCKE: Egy tudományos kor teológiája, Kalligram, Pozsony, 2011; GÁL Ferenc: Istenről beszélünk, SZIT, Budapest, 1969; Henri de LUBAC: Isten útjai, Vigilia, Budapest, 1995; Joseph RATZINGER: Bevezetés a keresztény hit világába, Mentor, Marosvásárhely, 2008; Karl RAHNER: A hit alapjai, Agapé, Szeged, 1998; Karl RAHNER: A Szentháromság. Az üdvörtörténet eredendő, transzcendens alapja, L'Harmattan, 2007; Paul TILLICH: Rendszeres teológia, Osiris, Budapest, 2002; VANYÓ László: Bevezetés az ökeresztény kor dogmatörténetébe, SZIT, Budapest, 1998; bibliografia de la curs se utilizează ca bibliografie de bază pentru seminar.		

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare	9.2 Metode de evaluare	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Cunoașterea noțiunilor fundamentale de teologie despre Dumnezeu și trinitologie; capacitatea de argumentare dogmatică; utilizarea corectă a resurselor biblice, patristice, conciliare și magisteriale; capacitatea de sinteză.	Probă scrisă: test grilă, analiză de text și/sau eseu teologic. În cazul desfășurării online: probă orală sau probă pe platformă.	90%
9.5 Seminar/laborator	Participare activă la analiza textelor; implicare în activități individuale și de grup; pregătirea bibliografiei și a sarcinilor de seminar; capacitatea de formulare a unei interpretări teologice argumentate.	Evaluare pe parcurs: activitate seminarială, analiză de text, intervenții argumentate, eventuale teme/fișe de lectură.	10%
9.6 Standard minim de promovare: cunoașterea noțiunilor de bază ale teologiei despre Dumnezeu Unul și Întreit; capacitatea de a identifica principalele resurse biblice, patristice și conciliare ale doctrinei trinitare; participare activă la cursuri și seminarii; implicare în analiza textelor; predarea la timp a lucrărilor/temelor în cazul absențelor; obținerea notei minime 5 la evaluarea finală.			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

		Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă						
								
			X					
								Nu se aplică nici o etichetă

								
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Data completării:

Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	
Data avizării în departament:	Semnătura directorului de departament	